

Stan i struktura demograficzno-społeczna ludności w województwie podlaskim – wyniki wstępne NSP 2021

06.12.2022 r.

↓ 4,0%

Spadek liczby ludności w porównaniu z wynikami NSP 2011

↑ 31,7%

Wzrost liczby ludności z wykształceniem wyższym w porównaniu z wynikami NSP 2011

Opracowanie stanowi rozszerzenie zakresu danych opublikowanych w pierwszej informacji sygnałnej dotyczącej województwa (z 27 września 2022 r.) o nowe (wstępne) informacje (w tym w podziale na powiaty) w zakresie: ludności według stanu cywilnego, kraju urodzenia oraz charakterystyki demograficzno-społecznej (osoby według poziomu wykształcenia, osoby z niepełnosprawnością). W niniejszym opracowaniu przedstawiono również dane na temat gospodarstw domowych oraz cudzoziemców.

Ludność według cech społecznych

Według wstępnych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, w dniu 31 marca 2021 r. liczba ludności województwa podlaskiego w wieku 15 lat i więcej wyniosła 976,8 tys. osób i zmniejszyła się o 4,4% w porównaniu z zanotowaną podczas spisu przeprowadzonego w 2011 r.

Zgodnie z wstępnymi wynikami NSP 2021, struktura ludności pod względem stanu cywilnego była zbliżona do zanotowanej w poprzednim spisie. Najliczniejszą grupą były osoby pozostające w związkach małżeńskich, które stanowiły ponad połowę omawianej populacji. Ich odsetek wśród ludności w wieku 15 lat i więcej wyniósł 54,2% (w kraju – 54,0%), podczas gdy dziesięć lat wcześniej osiągnął 54,9%. Udział kawalerów i panien w analizowanej grupie ludności w końcu marca 2021 r. ukształtował się na poziomie 28,6% (w Polsce – 29,1%), natomiast według wyników poprzedniego spisu wyniósł 29,5%. Pozostałe grupy to osoby owdowiałe, stanowiące w dniu 31 marca 2021 r. 9,0% (w kraju – 8,5%) ogólnej liczby osób w wieku 15 lat i więcej, i osoby rozwiedzione, których odsetek wyniósł 7,5% (w Polsce – 7,6%). Dziesięć lat wcześniej udział tych grup w omawianej populacji ukształtował się odpowiednio na poziomie 9,8% i 4,6%.

W ostatnim okresie międzypisowym nastąpił wzrost (o 2,9 p. proc.) udziału osób rozwiedzionych wśród ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej

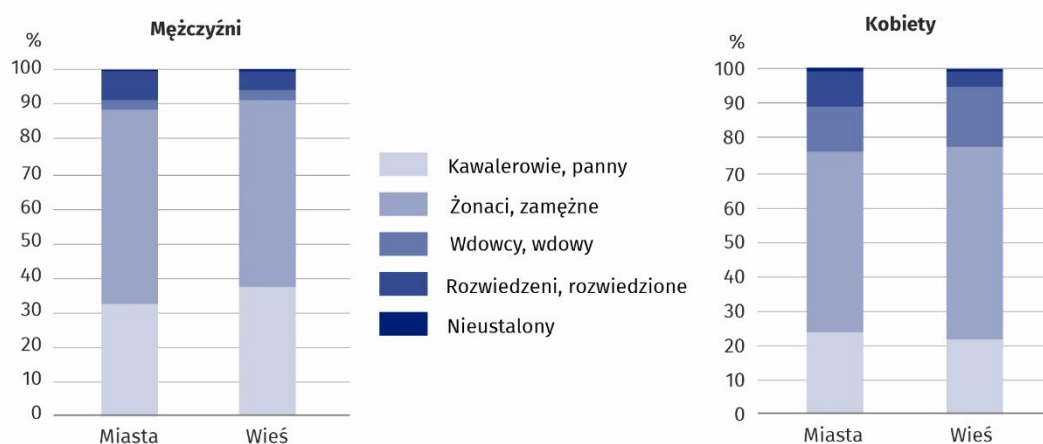
Tablica 1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	2011		2021		
	w tys.	w odsetkach	w tys.	w odsetkach	2011=100
Ogółem	1021,7	100,0	976,8	100,0	95,6
Kawalerowie, panny	301,4	29,5	279,4	28,6	92,7
Żonaci, zamężne	561,1	54,9	529,0	54,2	94,3
Wdowcy, wdowy	99,7	9,8	87,7	9,0	88,0
Rozwiedzeni, rozwiedzione	47,3	4,6	73,7	7,5	155,8
Nieustalony	12,1	1,2	7,0	0,7	57,9

Analiza wstępnych wyników NSP 2021 wykazała, że struktura ludności według stanu cywilnego jest zróżnicowana w zależności od miejsca zamieszkania. Udział kawalerów w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej był niższy w miastach niż na wsi i wyniósł odpowiednio 33,0% i 36,4%, zaś odsetek panien był wyższy w miastach niż na wsi i ukształtował się odpowiednio na poziomie 24,0% i 21,9%. W związkach małżeńskich pozostawało 55,6% mężczyzn w miastach oraz 54,6% na wsi, podczas gdy wśród kobiet odsetek mężatek ukształtował się na niższym poziomie w miastach niż na wsi i wyniósł odpowiednio 51,7% i 55,6%. Osoby owdowiałe rzadziej zamieszkiwały tereny miejskie (2,7% mężczyzn oraz 13,2% kobiet) niż wiejskie (2,9% mężczyzn i 17,4% kobiet). Mieszkańcy miast natomiast częściej rezygnowali z życia w związkach małżeńskich. Osoby rozwiedzione stanowiły w miastach 7,9% mężczyzn i 10,5% kobiet, podczas gdy na wsi – tylko 5,2% mężczyzn oraz 4,4% kobiet.

W miastach zanotowano wyższy niż na wsi odsetek panien wśród osób 15-letnich i starszych, natomiast na wsi – wyższy niż w miastach udział kawalerów

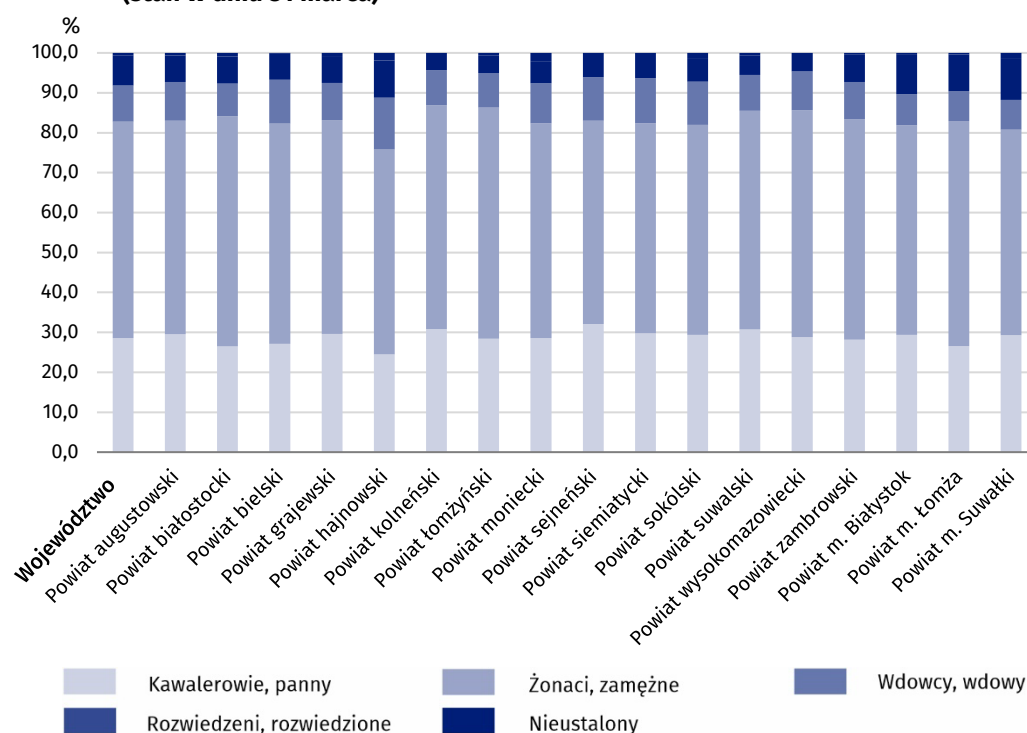
Wykres 1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według płci i stanu cywilnego w miastach i na wsi w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

Z wstępnych danych uzyskanych podczas NSP 2021 wynika, że struktura ludności według stanu cywilnego w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego była zróżnicowana. Najwyższy odsetek kawalerów i panien w populacji ludności w wieku 15 lat i więcej zanotowano w powiecie sejneńskim (32,1%), a najniższy – w powiecie hajnowskim (24,5%).

Najwyższym w województwie udziałem osób pozostających w związkach małżeńskich oraz najniższym odsetkiem osób rozwiedzionych wśród ludności w wieku 15 lat i więcej charakteryzował się powiat łomżyński

Wykres 2. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

Najwyższy udział osób pozostających w związkach matżeńskich odnotowano w powiecie tomżyńskim (57,9%), zaś najniższy – w powiecie sejneńskim (50,9%). Największy odsetek osób owdowiałych wystąpił w powiecie hajnowskim (13,0%), a najmniejszy – w mieście Suwałki (7,4%). Najwyższy udział osób rozwiedzionych stwierdzono w miastach Suwałki (10,3%) oraz Białystok (10,0%). Najbardziej trwałe związki matżeńskie zawierane są w powiatach kolneńskim i tomżyńskim. Zgodnie z wstępnymi wynikami NSP 2021, udział osób rozwiedzionych w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej był tam najniższy i wyniósł po 4,3%.

Tablica 2. Ludność według kraju urodzenia (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	2011		2021		
	w tys.	w odsetkach	w tys.	w odsetkach	2011=100
Ogółem	1202,4	100,0	1154,3	100,0	96,0
Polska	1185,7	98,6	1124,2	97,4	94,8
Inny kraj	16,1	1,3	29,5	2,5	183,2
Nieustalony	0,6	0,1	0,6	0,1	100,0

Wstępne wyniki NSP 2021 wykazały, że spośród ogólnej liczby mieszkańców województwa podlaskiego 1124,2 tys. osób (97,4%) wskazało Polskę jako kraj swego urodzenia (w kraju – 98,0%), natomiast 29,5 tys. osób (2,5%) urodziło się poza obecnymi granicami Polski (w kraju – 2,0%), a dla 0,6 tys. osób (0,1%) kraj urodzenia nie został ustalony. W końcu marca 2011 r. osoby urodzone w Polsce stanowiły 98,6% ogółu ludności województwa podlaskiego, a urodzeni za granicą – 1,3%. W odniesieniu do wyników poprzedniego spisu liczba osób urodzonych za granicą wzrosła o 13,4 tys., tj. o 83,2%.

W odniesieniu do wyników poprzedniego spisu liczba osób urodzonych za granicą wzrosła o 83,2%

Tablica 3. Ludność według miejsca urodzenia i płci w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	Urodzeni w Polsce		Urodzeni za granicą	
	w tys.	w odsetkach	w tys.	w odsetkach
Ogółem	1124,2	100,0	29,5	100,0
Mężczyźni	547,5	48,7	14,0	47,5
Kobiety	576,7	51,3	15,5	52,5

Na podstawie wstępnych wyników NSP 2021 stwierdzono, że zarówno wśród urodzonych w Polsce, jak i za granicą dominowały kobiety, przy czym ich udział był nieco większy w grupie osób urodzonych za granicą (52,5%) niż urodzonych w kraju (51,3%). Dziesięć lat wcześniej różnica pomiędzy tymi odsetkami była większa: kobiety stanowiły 55,5% osób urodzonych za granicą i 51,1% urodzonych w kraju.

Wstępne wyniki spisu z 2021 r. wykazały, że wśród mieszkańców województwa podlaskiego 1150,1 tys. osób (99,6% ogółu) posiadało obywatelstwo polskie (w kraju – 99,7%) i w stosunku do wyników poprzedniego spisu ich udział zmniejszył się o 0,2 p. proc. Liczba osób z obywatelstwem innego kraju wyniosła 4,2 tys. (0,4%), co oznacza dwukrotny wzrost w porównaniu z zanotowaną w NSP 2011.

Zgodnie z wstępnymi wynikami NSP 2021, 285,2 tys. (96,9% ogółu) mieszkańców Białegostoku wskazało Polskę jako kraj swego urodzenia, natomiast 8,9 tys. (3,0%) urodziło się poza obecnymi granicami Polski, a dla 0,2 tys. (0,1%) osób kraj urodzenia nie został ustalony.

Charakterystyka osób z niepełnosprawnością

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2021 r., wśród mieszkańców województwa podlaskiego zanotowano 161,4 tys. osób z niepełnosprawnością, co stanowiło 14,0% ogólnej populacji ludności. W porównaniu z danymi uzyskanymi w NSP 2011 liczba osób z niepełnosprawnością wzrosła o 22,5% (w kraju zwiększyła się o 16,0%). Wśród ogółu niepełnosprawnych przeważały kobiety, które stanowiły 55,2% omawianej zbiorowości, tj. o 1,4 p. proc. więcej niż dziesięć lat wcześniej.

W porównaniu z wynikami NSP 2011 zwiększył się odsetek osób z niepełnosprawnością (o 3,0 p. proc.) w ogólnej liczbie mieszkańców

Tablica 4. Osoby niepełnosprawne według płci (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	2011	2021	
		w tys.	2011=100
Ogółem	131,8	161,4	122,5
Mężczyźni	60,8	72,3	118,9
Kobiety	70,9	89,1	125,7

Wśród osób z niepełnosprawnością dominowały osoby niepełnosprawne prawnie. Udział takich osób w ogólnej liczbie osób z niepełnosprawnością w końcu marca 2021 r. wyniósł 61,8% i w porównaniu z wynikami poprzedniego spisu zmniejszył się o 2,1 p. proc. (w Polsce spadł o 3,0 p. proc.).

Z danych uzyskanych podczas NSP 2021 wynika, że w grupie osób niepełnosprawnych prawnie 52,5% (w kraju – 51,9%) stanowiły kobiety. W stosunku do wyników poprzedniego spisu w regionie ich udział zwiększył się o 2,0 p. proc.

W grupie osób niepełnosprawnych biologicznie również przeważały kobiety (59,5%), ale w porównaniu z danymi uzyskanymi w NSP 2011 ich udział zmniejszył się o 0,2 p. proc.

Tablica 5. Osoby niepełnosprawne na 1000 ludności według kategorii niepełnosprawności i płci (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	2011	2021	
		w liczbach bezwzględnych	2011=100
Ogółem	110	140	127,3
Osoby niepełnosprawne prawnie	70	86	122,9
mężczyźni	71	84	118,3
kobiety	69	88	125,7
Osoby niepełnosprawne biologicznie	40	54	135,0
mężczyźni	33	45	136,4
kobiety	46	62	134,8

Ludność według poziomu wykształcenia

Według wstępnych wyników NSP 2021, liczba ludności województwa podlaskiego w wieku 13 lat i więcej – dla której ustalony został najwyższy poziom wykształcenia – wyniosła 1000,4 tys. osób i zmniejszyła się o 4,7% w porównaniu z wynikami spisu z 2011 r.

W latach 2011–2021 największe zmiany zaobserwowano w odniesieniu do trzech poziomów wykształcenia. Pozytywnym zjawiskiem był wzrost liczebności populacji osób legitymujących się wykształceniem wyższym (o 31,7%) oraz średnim zawodowym (o 12,1%). W tym czasie znacznie zmniejszyła się natomiast liczba osób posiadających wykształcenie gimnazjalne (o 51,5%), podstawowe, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego (o 32,2%).

Tablica 6. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	2011	2021	
		w tys.	2011=100
Ogółem	1049,2	1000,4	95,3
w tym:			
Wyższe ^a	168,9	222,4	131,7
Średnie ^b	315,1	331,0	105,0
w tym średnie zawodowe	170,7	191,4	112,1
Zasadnicze zawodowe/branżowe	167,9	155,5	92,6
Gimnazjalne	56,3	27,3	48,5
Podstawowe ukończone	224,1	139,1	62,1
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	28,8	32,4	112,5

a łącznie z osobami posiadającymi dyplom kolegium. b łącznie z osobami z wykształceniem policealnym.

W ostatnim okresie międzyspisywym udział osób z wykształceniem co najmniej średnim w ogólnej liczbie ludności w wieku 13 lat i więcej wzrósł z 46,1% w 2011 r. do 55,3% w 2021 r. (w kraju odpowiednio z 48,6% do 55,5%).

Najbardziej dynamiczny wzrost został odnotowany w odniesieniu do osób posiadających wykształcenie wyższe, których odsetek zwiększył się z 16,1% w 2011 r. do 22,2% w 2021 r. (w kraju odpowiednio z 17,1% do 23,2%).

Absolwenci szkół średnich (łącznie z policealnymi) zajmują nadal dominującą pozycję w strukturze ludności według poziomu wykształcenia. W ostatnim okresie międzyspisywym odsetek osób legitymujących się tym poziomem wykształcenia wzrósł z 30,0% w 2011 r. do 33,1% w 2021 r. (w kraju odpowiednio z 31,4% do 32,4%). W tej grupie przeważają osoby z wykształceniem średnim zawodowym, których udział w ogólnej liczbie ludności w wieku 13 lat i więcej wyniósł 16,3% w 2011 r., natomiast w 2021 r. ukształtował się na poziomie 19,1% (w kraju – 18,4%).

W odniesieniu do wyników NSP 2011 nastąpił wzrost (o 6,1 p. proc.) udziału osób z wykształceniem wyższym wśród ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej

Zgodnie z wstępnymi wynikami NSP 2021, odsetek osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe osiągnął poziom 15,5% (w Polsce – 19,6%) i był to jeden z niższych wskaźników wśród województw w kraju. W regionie dziesięć lat wcześniej ukształtował się on na poziomie 16,0%.

W ostatnim okresie międzypisowym znacząco obniżył się udział osób z wykształceniem podstawowym: z 21,4% w 2011 r. do 13,9% w 2021 r. (w kraju odpowiednio z 18,3% do 11,3%) oraz osób z wykształceniem gimnazjalnym – z 5,4% do 2,7% (w kraju odpowiednio z 4,9% do 2,8%).

Tablica 7. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety
	w tys.	
Ogółem	482,7	517,7
w tym:		
Wyższe ^a	86,2	136,2
Średnie ^b	155,8	175,2
Zasadnicze zawodowe/branżowe	97,5	57,9
Gimnazjalne	15,9	11,3
Podstawowe ukończone	65,7	73,4
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	15,2	17,2

a łącznie z osobami posiadającymi dyplom kolegium. b łącznie z osobami z wykształceniem policealnym.

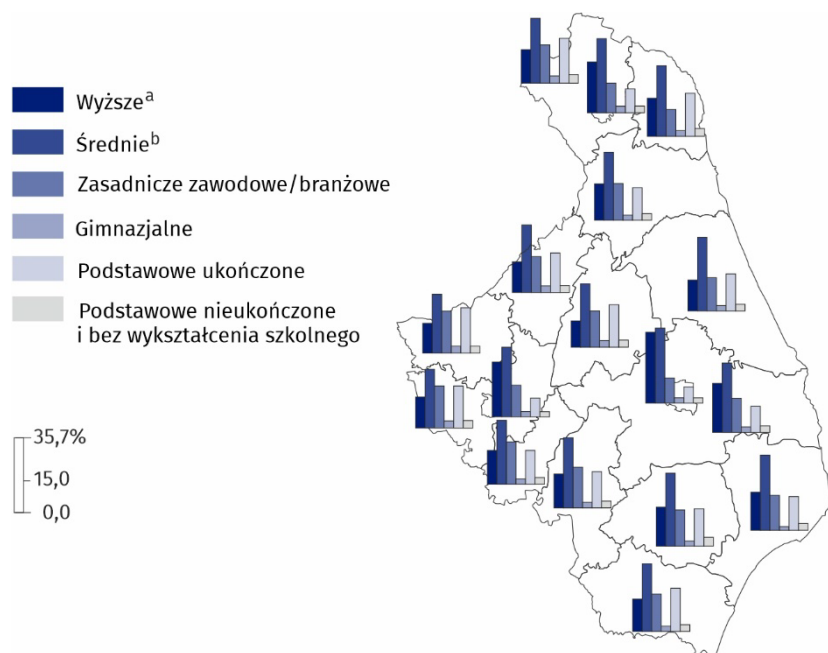
Analiza wstępnych wyników NSP 2021 wykazała, że struktura ludności według poziomu wykształcenia różni się w zależności od płci. W województwie podlaskim w końcu marca 2021 r. wśród ogółu mężczyzn w wieku 13 lat i więcej 17,9% ukończyło uczelnię, natomiast udział kobiet z wykształceniem wyższym wyniósł 26,3%. Na podobnym poziomie wśród kobiet i mężczyzn ukształtował się odsetek osób legitymujących się wykształceniem średnim (łącznie z policealnym) – odpowiednio 32,3% i 33,8%. Z kolei mężczyźni częściej niż kobiety deklaruwali ukończenie zasadniczej szkoły zawodowej / branżowej szkoły I stopnia. Odsetek mężczyzn o tym poziomie wykształcenia wyniósł 20,2%, zaś kobiet – 11,2%. W końcu marca 2021 r. 14,2% kobiet miało ukończoną szkołę podstawową, a wśród mężczyzn odsetek osób z tym poziomem wykształcenia wyniósł 13,6%.

Wstępne wyniki NSP 2021 wskazują wyraźne zróżnicowanie terytorialne poziomu wykształcenia ludności w województwie podlaskim. Najwyższy odsetek osób z wykształceniem wyższym odnotowano w miastach: Białystok (33,1%), Łomża (25,8%) i Suwałki (23,9%), a najniższy odsetek osób o tym poziomie wykształcenia wystąpił w powiecie monieckim (12,8%). Z kolei najwyższy udział osób z wykształceniem średnim (łącznie z policealnym) zanotowano w powiecie hajnowskim (35,7%), zaś najniższy – w powiecie kolneńskim (27,9%). Najwyższy odsetek osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe wystąpił w powiatach zambrowskim (20,2%) i łomżyńskim (20,1%), a najniższy udział osób o tym poziomie wykształcenia odnotowano w mieście Białystok (11,3%). Najwyższy odsetek osób z wykształceniem podstawowym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego zanotowano w powiecie suwalskim (25,8%), zaś najniższy wystąpił w mieście Białystok (9,8%).

Znacznie więcej kobiet niż mężczyzn legitymowało się dyplomem ukończenia studiów wyższych, zaś zdecydowanie więcej mężczyzn niż kobiet posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe

Wśród powiatów w regionie najwyższy odsetek osób z wykształceniem wyższym zanotowano w mieście Białystok

Mapa 1. Poziom wykształcenia ludności w wieku 13 lat i więcej w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

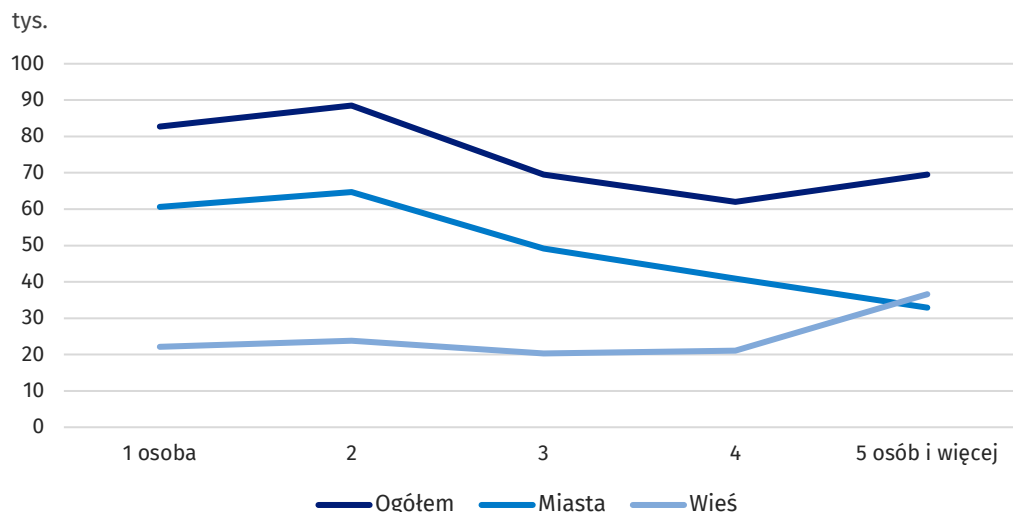
a łącznie z osobami posiadającymi dyplom kolegium. b łącznie z osobami z wykształceniem policealnym.

Gospodarstwa domowe

Według wstępnych wyników NSP 2021, w końcu marca 2021 r. w województwie podlaskim było 372,2 tys. gospodarstw domowych. W miastach ich liczba wyniosła 248,3 tys., natomiast na wsi ukształtowała się na poziomie 123,9 tys.

Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 3,08, przy czym w miastach była znacznie mniejsza (2,81) niż na wsi (3,61)

Wykres 3. Gospodarstwa domowe według liczby osób w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

Analizując strukturę gospodarstw domowych w województwie pod względem ich wielkości, można zauważyć, że prawie połowę stanowiły wśród nich gospodarstwa dwuosobowe (23,8% ogółu) oraz jednoosobowe (22,2%). W miastach dominujące grupy tworzyły gospodarstwa dwuosobowe (26,1%) oraz jednoosobowe (24,4%), natomiast najmniejszy odsetek stanowiły gospodarstwa o liczbie osób 5 i więcej (13,3%). Odmiennie sytuacja w tym zakresie kształtowała się na wsi, gdzie gospodarstwa przynajmniej pięcioosobowe stanowiły aż 29,5% ogółu gospodarstw domowych i były najliczniejszą grupą, zaś najmniej liczne zbiorowości tworzyły gospodarstwa o liczbie osób 3 i 4, których udział wyniósł odpowiednio 16,4% i 17,0%.

Zgodnie z wstępnymi wynikami NSP 2021, w województwie podlaskim przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 3,08 (w kraju – 2,99), przy czym w na terenach miejskich ukształtowała się na poziomie 2,81, a na wsi – 3,61.

Cudzoziemcy w województwie

Z wstępnych danych uzyskanych podczas NSP 2021 wynika, że liczba osób z obywatelstwem innego kraju niż Polska przebywających w końcu marca 2021 r. na terenie województwa podlaskiego wyniosła 30,0 tys., tj. 2,1% wszystkich cudzoziemców w kraju. W ogólnej liczbie cudzoziemców w regionie 59,0% stanowili mężczyźni, zaś 41,0% – kobiety.

W Podlaskiem wśród osób posiadających obywatelstwo innego kraju niż Polska najliczniejszą grupę tworzyli obywatele krajów Europy, które nie należą do Unii Europejskiej (87,0% ogółu), kolejne grupy to obywatele krajów Unii Europejskiej (6,0%) oraz Azji (5,0%).

Analizując strukturę wieku cudzoziemców przebywających na terenie województwa stwierdzono, że przeważały wśród nich osoby w wieku 40–49 lat (26,5% ich ogólnej liczby) oraz 30–39 lat (22,5%), które łącznie stanowiły prawie połowę omawianej populacji. Kolejne znaczące grupy tworzyły osoby w wieku 20–29 lat (19,9%) oraz 50–59 lat (13,9%).

Najwięcej cudzoziemców pochodziło z krajów Europy nienależących do Unii Europejskiej (87,0% ich ogólnej liczby)

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Białymstoku
Dyrektor Ewa Kamińska-Gawryluk
Tel: 85 749 77 15

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne
Tel: 85 749 77 45, 85 749 77 88

bialystok.stat.gov.pl

[@Bialystok_STAT](https://twitter.com/Bialystok_STAT)

[@UrządStatystycznywBiałymstoku](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywBiałymstoku)

Powiązane opracowania

[Informacja o wstępnych wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021](#)

[Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Metodologia i organizacja badania](#)

[NSP 2021. Wyniki wstępne – informacja sygnałna](#)

[Raport zawierający wstępne wyniki NSP 2021](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(stat.gov.pl\)](#) – obszar tematyczny: Narodowe Spisy Powszechne

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ludność](#)

[Wiek](#)

[Poziom wykształcenia](#)

[Forma kształcenia](#)

[Szkoła podstawowa](#)

[Gimnazjum](#)